

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9
7.	DENETİM BULGULARI.....	9

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler	5
Tablo 2: 2023 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Uygulama Sonuçları	5
Tablo 3: 2023 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları.....	5
Tablo 4: Doğrudan Temin ve 21/f ile Yapılan Alım Tutarları ile Ödenek Miktarları	14

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Haklar Hesabında İzlenmesi Gereken Yazılımların Doğrudan Giderleştirilmesi
2. Kullanım Olanğı Kalmayan Hakların Muhasebe Kayıtlarından Çıkartılmaması
3. Temel İhale Usullerinden Olan Açık İhale Usulü Yerine Pazarlık Usulünün Uygulanması
4. Pazarlık Usulü ile Yapılan İhaleler ve Doğrudan Temin ile Yapılan Alımlarda Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Yüzde Onluk Sınırın Aşılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 19'ncü maddesi uyarınca bu Kanun'la verilen görevleri yerine getirmek üzere, idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurulmuştur. 5018 sayılı Kanun'a tabi olup bu Kanun'a ekli III sayılı cetvelde (Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar) yer almaktadır. Kurum Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakan ile ilişkilidir. Merkezi Ankara'dadır.

Kurum, Kişisel Verileri Koruma Kurulu ve Başkanlıktan oluşur. Kurumun karar organı kuruldur. Başkanlık; başkan, başkan yardımcısı ve hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Başkanlık, görevlerini daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanan hizmet birimleri aracılığıyla yerine getirir. Başkanlık müşavirleri, özel kalem müdürü, inceleme dairesi başkanlığı, insan kaynakları ve destek hizmetleri dairesi başkanlığı, rehberlik, araştırma ve kurumsal iletişim dairesi başkanlığı ve başkan yardımcısı doğrudan başkanlığa bağlı olarak; hukuk işleri dairesi başkanlığı, strateji geliştirme dairesi başkanlığı, veri güvenliği ve bilgi sistemleri dairesi başkanlığı ve veri yönetimi dairesi başkanlığı ise başkan yardımcısına bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

Kurumun tabi olduğu güncel mevzuat aşağıdaki gibidir,

Kanunlar:

- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu

Yönetmelikler:

- Kişisel Verileri Koruma Kurumu Teşkilat Yönetmeliği
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu Personeli Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği Yönetmeliği

- Kişisel Verileri Koruma Uzmanlığı Yönetmeliği
- Kişisel Verileri Koruma Kurulu Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik
- Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik

Tebliğler:

- Personel Sertifikasyon Mekanizmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ
- Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ
- Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ

6698 sayılı Kanun'a göre kurumun görevleri şunlardır:

a) Görev alanı itibarıyla, uygulamaları ve mevzuattaki gelişmeleri takip etmek, değerlendirme ve önerilerde bulunmak, araştırma ve incelemeler yapmak veya yaptırmak.

b) İhtiyaç duyulması hâlinde, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri veya üniversitelerle iş birliği yapmak.

c) Kişisel verilerle ilgili uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, görev alanına giren konularda uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, toplantılara katılmak.

ç) Yıllık faaliyet raporunu Cumhurbaşkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna sunmak.

d) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Kanun'da, beş üyesi Türkiye Büyük Millet Meclisi, dört üyesi Cumhurbaşkanı tarafından seçilen olmak üzere dokuz üyeden oluşan ve kurumun karar organı olan Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun görevleri ise şöyle belirtilmiştir;

a) Kişisel verilerin, temel hak ve özgürlüklere uygun şekilde işlenmesini sağlamak.

b) Kişisel verilerle ilgili haklarının ihlal edildiğini ileri sürenlerin şikâyetlerini karara bağlamak.

c) Şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen görev alanına giren konularda kişisel verilerin kanunlara uygun olarak işlenip işlenmediğini incelemek ve gerektiğinde bu konuda geçici önlemler almak.

ç) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi için aranan yeterli önlemleri belirlemek.

d) Veri sorumluları sicilinin tutulmasını sağlamak.

e) Kurulun görev alanı ile kurumun işleyişine ilişkin konularda gerekli düzenleyici işlemleri yapmak.

f) Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri belirlemek amacıyla düzenleyici işlem yapmak.

g) Veri sorumlusunun ve temsilcisinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenleyici işlem yapmak.

ğ) Bu Kanun'da öngörülen idari yaptırımlara karar vermek.

h) Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat taslakları hakkında görüş bildirmek.

ı) Kurumun; stratejik planını karara bağlamak, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını ve performans kriterlerini belirlemek.

i) Kurumun stratejik planı ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçe teklifini görüşmek ve karara bağlamak.

j) Kurumun performansı, mali durumu, yıllık faaliyetleri ve ihtiyaç duyulan konular hakkında hazırlanan rapor taslaklarını onaylamak ve yayımlamak.

k) Taşınmaz alımı, satımı ve kiralanması konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak.

l) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Kurum, Kişisel Verileri Koruma Kurulu ve Başkanlıktan oluşur. Kurumun karar organı Kuruldur. Kurul, bu Kanun'la ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Kurum Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakan ile ilişkilidir. 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde 27.04.1984 tarih ve 3046 sayılı Kanun'un 19/A maddesi uyarınca Kurumun ilişkili olduğu bakanlık Adalet Bakanlığı olarak belirlenmiştir.

Kurul, dokuz üyeden oluşur. Kurulun beş üyesi Türkiye Büyük Millet Meclisi, dört üyesi Cumhurbaşkanı tarafından seçilir. Kurul, üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı seçer. Kurulun Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Süresi biten üye yeniden seçilebilir.

Başkan yardımcısı ve hizmet birimlerinden oluşan Başkanlık, Kanun'da sayılan görevleri daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanan hizmet birimleri aracılığıyla yerine getirmektedir. Kurumun hizmet birimleri; Veri Yönetimi Dairesi Başkanlığı, İnceleme Dairesi Başkanlığı, Hukuk İşleri Dairesi Başkanlığı, Veri Güvenliği ve Bilgi Sistemleri Dairesi

Başkanlığı, Rehberlik, Araştırma ve Kurumsal İletişim Dairesi Başkanlığı, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ve Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı şeklinde düzenlenmiştir.

Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeline 27.06.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 11'inci maddesi uyarınca belirlenmiş emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenmektedir. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine tabidir.

Kurum 31.12.2023 tarihi itibarıyla 121 memur ve 53 işçi olmak üzere toplam 174 personel ile hizmet vermektedir. 1 Başkan, 8 Kurul Üyesi, 1 Başkan Yardımcısı, 10 Başkanlık Müşaviri, 1 Hukuk Müşaviri, 7 Daire Başkanı, 3 Daire Başkan Yardımcısı ve 7 adet Şube Müdürü bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idaresi olması nedeniyle, 23.12.2014 tarihli ve 29241 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, 30.12.2006 tarihli ve 26392 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve 27.06.2007 tarihli ve 26565 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği ile 5018 sayılı Kanun'un 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68, 76 ve 78'inci maddelerine tâbidir.

Kurum bütçesi 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerinde belirlenen usûl ve esaslara göre hazırlanmakta ve kabul edilmektedir.

Kurumun hesaplarını muhasebe birimi olarak Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tutmaktadır. Muhasebe hizmetleri Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurumun 2023 yılı bütçe giderleri ve ödenekleri aşağıda tabloda gösterildiği gibidir;

Tablo 1: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler

Gider Türleri (TL)	Bütçe Ödeneği	Eklene Ödenek	Yıl Sonu Ödeneği
01 Personel Giderleri	71.870.000	8.075.000	79.945.000
02 Sos.Güv.Kur.Dev. Prim. Gid.	8.870.000	1.800.000	10.670.000
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	50.385.000	2.200.000	52.585.000
05 Cari Transferler	2.820.000	250.000	3.070.000
06 Sermaye Giderleri	14.720.000	700.000	15.420.000
Toplam	148.665.000	13.025.000	161.690.000

Kurumun 2023 yılı bütçe giderleri uygulama sonuçları ve ödenek kullanım durumu aşağıdaki tabloda belirtilmiştir;

Tablo 2: 2023 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Giderleri Uygulama Sonuçları

Gider Türleri (TL)	Yıl Sonu Ödeneği	İptal Edilen Ödenek	Yıl Sonu Harcama Tutarı	Toplam Ödeneye Göre Harcama Oranı (%)
01 Personel Giderleri	79.945.000	5.867.711	74.077.289	45,81
02 Sos.Güv.Kur.Dev. Prim. Gid.	10.670.000	495.752	10.174.248	6,29
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	52.585.000	9.105.804	43.479.197	26,89
05 Cari Transferler	3.070.000	642.274	2.427.726	1,50
06 Sermaye Giderleri	15.420.000	3.684.266	11.735.734	7,26
Toplam	161.690.000	19.795.807	141.894.193	87,76

2023 yılı yıl sonu toplam ödeneğinin %87,76'sı kullanılmıştır. 2023 yılında yapılan harcamaların toplam yıl sonu ödeneğine oranı personel giderlerinde %45,81; Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan devlet primi giderlerinde %6,29; mal ve hizmet alımlarında %26,89; cari transferlerde %1,50; sermaye giderlerinde ise %7,26 olarak gerçekleşmiştir.

Kurumun gelir türlerine göre bütçe gelirleri uygulama sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir;

Tablo 3: 2023 Yılı Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları

Ekonomik Kod	Gelir Türleri	Bütçe Tahmini	Bütçe Geliri	Red ve İadeler (-)	Net Bütçe Geliri (TL)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.000	0	0	0
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	148.483.000	148.483.000	0	148.483.000
05	Diğer Gelirler	180.000	350.548	0	350.548
	Toplam	148.665.000	148.833.548	0	148.833.548

2023 yılı itibarıyla elde edilen net bütçe gelirinin bütçe tahminine oranı %100,11 olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre, 149.873.970,24 TL gelir elde edilmiş, 142.158.316,40 TL gider gerçekleşmiş, 1.079.000,00 TL indirim iade ve iskonto tutarı ile dönem sonunda 6.636.653,84 TL olumlu faaliyet sonucu elde edilmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kişisel Verileri Koruma Kurumu bütçesinin uygulama sonuçları ve muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre yapılmaktadır. Muhasebeleştirme işlemleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yapılmakta, mali raporlar ve tablolar bu sistem üzerinden üretilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca düzenleyici ve denetleyici kurumlar, mezkûr Kanun'un sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68, 76 ve 78'inci maddelerine tâbidir.

"İç Kontrol Sistemi" başlıklı ve 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66 ve 67'nci maddeleri içeren beşinci kısım düzenleyici denetleyici kurumları kapsamamaktadır.

Ancak aşağıda belirtilen hususlarda çalışmalar yapılmıştır.

Etik Sözleşmesi tüm personelin özlük dosyalarında yer almaktadır.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar Kişisel Verileri Koruma Kurumu Teşkilat Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Yetkiler ve yetki devrinin sınırları açıkça belirlenmiş ve yazılı olarak tüm kurum personeline duyurulmuştur.

2019-2023 yıllarını kapsayan Stratejik Plan hazırlanmıştır. 2024-2028 yıllarını kapsayan Stratejik Plan çalışmaları tamamlanmak üzeredir.

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı yıllık olarak hazırlanmaktadır.

ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi sertifikası gereği kurumsal risk değerlendirmesi yapılmaktadır.

ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi sertifikası gereği iş akış şemaları hazırlanmış ve iş tanımları yapılmıştır.

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmaktadır.

Faaliyet Raporları yıllık olarak hazırlanmakta ve Kurum internet sayfasında yayınlanmaktadır.

Kurumun teşkilat yapısı, hizmet birimlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları Kişisel Verileri Koruma Kurumu Teşkilat Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Muhasebe yetkilisi, Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te belirtilen şartları taşımaktadır.

İki mali hizmetler uzmanı çalışmaktadır ve 5018 sayılı Kanun'un 60'ncı maddesinde belirtilen şartları taşımaktadır.

Web sayfası üzerinden şikayet bildirim modülü açılma çalışmaları devam etmektedir.

Kurumda ISO 9001 Kalite Yönetim Sisteminin kurulmuş olması nedeniyle iç kontrol sisteminin unsurlarından bir kısmı yerine getirilmiştir. Ancak 5018 sayılı Kanun ve ikincil mevzuat çerçevesinden bakıldığında her ne kadar iç kontrol sistemine ilişkin bazı unsurlar oluşmuşsa da ön mali kontrol sisteminin kurulmamış olması, eylem planlarının hazırlanmamış olması ve iç denetim biriminin bulunmaması nedeniyle kurumda Kanun'da belirtildiği şekilde iç kontrol sisteminin kurulmadığı değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kişisel Verileri Koruma Kurumunun 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Haklar Hesabında İzlenmesi Gereken Yazılımların Doğrudan Giderleştirilmesi

İdare tarafından kullanılmak üzere alınan yazılımların 260-Haklar Hesabına kaydedilmeyerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 260-Haklar Hesabına ilişkin 194'üncü maddesinde; 260-Haklar Hesabının bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı, 195'inci maddesinde ise; bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların söz konusu hesaba borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yönetmeliğin 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına ilişkin 202'nci maddesinde; bu hesabın maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi için kullanılacağı, 203'üncü maddesinde ise; yıl sonunda maddi olmayan duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının bu hesaba alacak ve 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

"Amortisman ve Tükenme Payları" konulu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde (Sıra No: 47) maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunda kayıtlı duran varlıklara uygulanacak amortisman oranı %100 olarak belirlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; yazılımlar belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler kapsamındadır. Bundan dolayı yazılımlarının 260-Haklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir. Ayrıca 260-Haklar Hesabında izlenen maddi olmayan duran varlıkların yıl sonunda %100 amortisman tabi tutulması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; söz konusu yazılım alımlarının 260-Haklar Hesabında izlenmediği, doğrudan giderleştirildiği ve yıl sonunda %100 amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Denetim tespitimiz üzerine idare tarafından, haklara ilişkin muhasebe kayıt hatalarının Sayıştay Denetçilerinin yapmış olduğu ön kontrol çalışmalarında anlaşıldığı ve ilgili hatanın, muhasebe kayıtlarında düzeltildiği ifade edilmiştir. Ancak söz konusu düzeltme kayıtlarına ilişkin herhangi bir bilgi ve belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak yukarıda belirtilen muhasebe işlemlerinin yapılmaması nedeniyle; İdare'nin dönem sonu bilançosunda 260-Haklar Hesabı ile 268-Birikmiş Amortismanlar ve

Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı 3.745.126 TL eksik tutarlarla yer almıştır. İdare mali tablo ve raporlarının doğru ve güvenilir bilgiler içerebilmesi açısından, ilgili hesaplara yukarıda belirtilen şekilde kayıt yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Kullanım Olanığı Kalmayan Hakların Muhasebe Kayıtlarından Çıkarılmaması

260-Haklar Hesabında kayıt altına alınan fakat kullanım olanağı kalmayıp ortadan kalkan hakların muhasebe kayıtlarından çıkarılmadığı görülmüştür.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 194'üncü maddesinde, 260- Haklar Hesabının, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı; hesabının işleyişini açıklayan 195'inci maddesinde ise edinilen hakların bu hesaba borç; söz konusu haklardan ortadan kalkanların ise kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, ayrılan amortisman tutarının ise, 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere İdare tarafından 260-Haklar Hesabında kayıt altına alınıp kullanım imkanı kalmayan hakların, 260-Haklar Hesabının alacak, 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının ise borç çalıştırılmak suretiyle muhasebe kayıtlarından çıkarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; dönem sonu itibarıyla toplam 2.823.074,34 TL tutarındaki hakkın kullanım imkânı kalmamasına rağmen 260-Haklar Hesabında izlenmeye devam edildiği tespit edilmiştir.

Denetim tespitimiz üzerine İdare tarafından, kullanım olanağı kalmayan hakların 2024 yılında gerçekleştirilen muhasebe işlem fişi ile kayıtlardan çıkarıldığı ifade edilmiştir. Ancak kullanım olanağı kalmayan haklara ilişkin düzeltme kayıtlarının yılı içinde yapılmaması nedeniyle İdarenin 2023 yılı dönem bilançosunda 260-Haklar Hesabı ile 268-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı 2.823.074,34 TL fazla tutarlarla yer almıştır.

Sonuç olarak, İdare mali tablo ve raporlarının doğru ve güvenilir bilgiler içerebilmesi açısından, kullanım olanağı olmayan hakların muhasebe kayıtlarından çıkarılması gerekmektedir.

BULGU 3: Temel İhale Usullerinden Olan Açık İhale Usulü Yerine Pazarlık Usulünün Uygulanması

İdarenin, yaptığı tüm ihalelerde temel ihale usulleri yerine pazarlık usulü ile ihale yöntemini kullandığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinin dördüncü fıkrasında, açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulünün temel ihale usulleri olduğu ve diğer ihale usullerinin sadece Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılabileceği ifade edilmiştir.

Kamu idarelerinin temel sorumluluğu 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 'Temel İlkeler' i olan İhalelerde rekabeti, saydamlığı, eşit muameleyi ve kamuoyu denetimini sağlamaktır. Kanun koyucu idarelerin bu görevini yerine getirirken asıl olarak açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulünün kullanılması gerektiğini, pazarlık ve doğrudan temin usullerinin ise belli şartlar altında ve istisnai hallerde kullanılacağını hüküm altına almıştır.

4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinde ise temel ihale usulleri arasında sayılmayan pazarlık usulü ile ihale yapılabilecek haller sayılmıştır. Mezkûr maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde, 2023 yılında geçerli olmak üzere idarelerin yaklaşık maliyeti 1.439.543,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile ihale yapılabileceği belirtilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde, 2023 yılında yapılan tüm ihalelerin temel ihale usulleri yerine pazarlık usulü (21/f) ile yapıldığı bu ihalelerden 2 tanesinin de yeterli rekabet koşulları sağlanmadığı için iptal edildiği tespit edilmiştir.

Denetim tespitimiz üzerine idare tarafından verilen cevapta, kurum görev ve yetkileri kapsamına giren konularda daha hızlı karar ve tedbirler almak ya da kamu yararı ve hizmet gerekleri de dikkate alınarak kamu refleksi ile süratle karar almak ve uygulamak adına bu dönem itibariyle pazarlık usulü ile alım uygulandığı, bunun dışındaki durumlar için açık ihale usulüyle hizmet alımına devam edildiği belirtilmiştir. Ancak yukarıda da belirtildiği üzere İdarenin 2023 yılında gerçekleştirdiği ihalelerde herhangi bir açık ihalenin olmaması ve bulguda eleştiri konusu edilen hususun yıllardır süregelen ve bu sebeple öngörülebilir olan bazı ihaleler için kanunda belirtilen şartları taşımadan açık ihale yerine doğrudan pazarlık usulü ile ihalenin yapılmasıdır.

Sonuç olarak yapılan tüm ihalelerin Kanun'un temel ihale usulleri olan açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü yerine pazarlık usulü ile yapılması, Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir. Bu sebeple idarenin yapmış olduğu ihalelerde Kanun'un temel ilkelerine riayet etmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Pazarlık Usulü ile Yapılan İhaleler ve Doğrudan Temin ile Yapılan Alımlarda Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Yüzde Onluk Sınırın Aşılması

İdare tarafından doğrudan temin ve pazarlık usulü için belirlenen limitler kapsamında yapılan alımlarda, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen %10'luk sınırın Kamu İhale Kurulu'nun uygun görüşü alınmadan aşıldığı görülmüştür.

Anılan Kanun'un 21'inci maddesinde satın alma usullerinden pazarlık usulü düzenlenmiş olup birinci fıkranın (f) bendinde de 2023 yılı için yaklaşık maliyeti 1.439.543,00 TL'ye kadar olan mal ve hizmet alımlarının bu usulle gerçekleştirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Kanun'un 22'nci maddesinde ise ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin ile alım yapılabileceği ve ilgili maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde, büyükşehir belediyesi sınırları içindeki idarelerin 431.810,00 TL'ye kadar olan ihtiyaçlarının da bu bent kapsamında temin edilebileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 62'nci maddesinde ise; idarelerce uyulması gereken diğer kurallar belirtilmiştir. İlgili maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinde, yukarıda bahsedilen 21 ve 22'nci madde için belirtilen limitler kapsamında yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir.

Söz konusu Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendinin nasıl uygulanacağına ilişkin ayrıntılı açıklamalara ise Kamu İhale Genel Tebliği'nde yer verilmiştir. Buna göre; Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde, bütçe sahibi olan kamu idarelerinin yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarını dikkate almaları, %10 oranını ise mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı hesaplamaları gerekmektedir.

Ayrıca %10 oranının aşılmış ve aşılmadığı idareler tarafından takip edilmeli, söz konusu oranının aşılmadığının anlaşılması halinde ise Kamu İhale Kuruluna başvuru yapılmalıdır. Oran aşıldıktan sonra yapılan başvuruların Kurul tarafından reddedileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, detayı aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere 2023 yılında yapılan harcamaların mal alımlarında 7.522.690,03 TL'si ile hizmet alımlarında 9.428.518,69 TL'sinin %10'luk limitin üzerinde gerçekleştiği ve bu aşım için Kamu İhale Kurulundan izin alınmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4: Doğrudan Temin ve 21/f ile Yapılan Alım Tutarları ile Ödenek Miktarları

Alım Türü	Ödenek Tutarı	%10'luk Limit	Alım Yapılan 21/f ve Doğrudan Temin Toplam Tutarları	%10'luk Limiti Aşan Tutar
Mal	12.660.000	1.266.000	8.788.690,03	7.522.690,03
Hizmet	52.445.000	5.244.500	14.673.018,69	9.428.518,69
Toplam	65.105.000	6.510.500	23.461.708,72	16.951.208,72

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 60'ncü maddesinde "... 5'inci maddede belirtilen ilkelere ve 62'nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır" denilerek, ihale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; Kanun'un temel ilkeleri ve ilgili maddelerde belirlenen kurallara uymasının önemi belirtilmiştir.

Denetim tespitimiz üzerine idare tarafından, bulguda bahsi geçen %10'luk dilimin hesaplanmasında başlangıç bütçesinin mi yoksa ek bütçenin ilave edilmiş haliyle oluşan bütçenin mi baz alınacağı hususundaki tereddütler ve tecrübe eksikliğinden kaynaklandığı anlaşılan husus ile ilgili olarak bu ve benzeri sorunların yaşanmaması için gerekli aksiyonların alındığı, bu hususlara titizlikle riayet edilmesi konusunda azami gayret gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, mal ve hizmet alımlarına yönelik ihtiyaçların temininde, ilgili mevzuat hükümlerine riayet edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>